

Onderzoek op basis van individuele interviews

Welke ondersteuning ervaren mensen met een licht verstandelijke beperking in hun familienetwerk?

Voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking zijn verbindingen met andere mensen in de samenleving van groot belang om sociale inclusie te kunnen ervaren. In de zorg wordt daarom een steeds duidelijker beroep gedaan op hun informele ondersteuningsnetwerken, waarin familie vaak een voorname rol vervult.

De Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (AWVB, Tranzo, Tilburg University) onderzocht in samenwerking met de Karel de Grote Hogeschool Antwerpen welke ondersteuning mensen met een licht verstandelijke beperking ervaren binnen hun familie. Wie zitten er in hun familienetwerk, wie zijn belangrijk, wie geeft en ontvangt emotionele steun en hoe wederkerig zijn deze ondersteuningsrelaties?

Hoe ziet het familienetwerk eruit?

Gemiddeld rekenden de deelnemers aan het onderzoek 7,5 personen tot hun familienetwerk. De aard van de familie-relaties was divers (zie figuur). De meest voorkomende

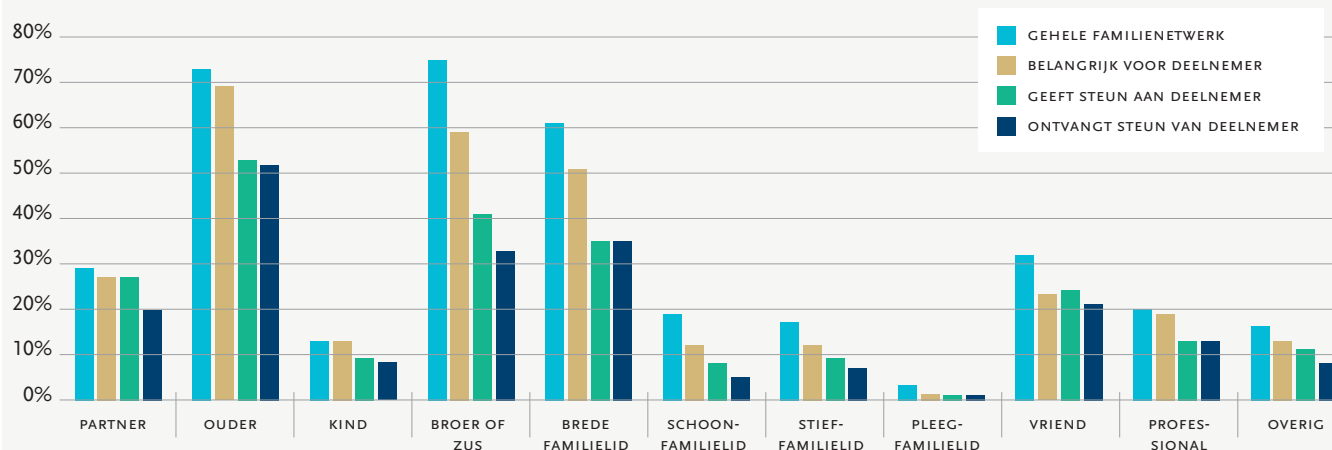
personen in de familienetwerken van de deelnemers waren ouders, broers of zussen of mensen uit de brede familie (zoals opa, nicht, tante). Maar ook relaties met partners, kinderen, schoon-, stief- en pleegfamilie kwamen voor. Een relatief grote groep deelnemers (32%) beschouwt daarnaast vrienden als familie. Opvallend is dat 20% van de deelnemers zorgprofessionals als familie beschouwt.

Belangrijke familieleden

Van de gemiddeld 7,5 familieleden waren er gemiddeld 5 belangrijk voor de deelnemers. De deelnemers gaven aan zelf belangrijk te zijn voor gemiddeld 4,5 van deze familieleden. Kijkend naar de belangrijke familieleden ten opzichte van alle familieleden, dan laat het figuur voor bijna alle relatie-categorieën een afname van de percentages zien, met uitzondering van kinderen. De deelnemers vonden hun kinderen altijd belangrijk. Twee van de 22 deelnemers met een partner in zijn of haar familienetwerk beschouwden hun partner niet als belangrijk.

[lees verder >](#)

OVERZICHT VAN DE AARD VAN DE FAMILIERELATIES

Toelichting bij figuur: het figuur geeft weer bij welk percentage van de deelnemers de relatie voorkomt 1) in het familienetwerk 2) bij de belangrijke familieleden 3) bij de familieleden die steun geven aan de deelnemer 4) bij de familieleden die steun ontvangen van de deelnemer.

(Wederkerigheid in) ondersteuning

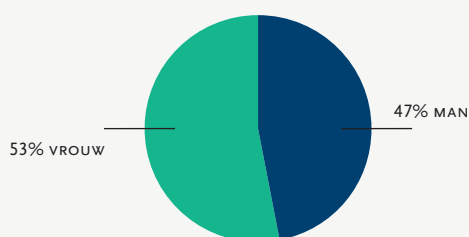
Gemiddeld gaven deelnemers aan zich emotioneel gesteund te voelen door 4 familieleden. Vijftien procent van de deelnemers gaf aan zich door niemand uit het familienetwerk gesteund te voelen. Deelnemers hadden het gevoel zelf aan gemiddeld 3 familieleden emotionele steun te geven. Opnieuw gaf 15% van de deelnemers aan zelf aan niemand in het familienetwerk emotionele steun te geven. Twee deelnemers rapporteerden geen enkele relatie met familieleden waarin steun werd ontvangen of gegeven. Het figuur geeft ook de aard van de ondersteuningsrelaties (steun krijgen en geven) weer. Opvallend is dat deelnemers niet alleen aangeven emotionele steun te krijgen van zorgprofessionals, maar ook zeggen steun aan hen te geven.

Deelnemers beoordeelden 39% van hun relaties met familieleden als wederkerig. Dit betekent dat zij het gevoel hadden dat er binnen deze relaties sprake was van zowel emotionele steun geven als krijgen. Deelnemers met ambulante ondersteuning rapporteerden meer wederkerige relaties met familie dan deelnemers met 24-uursondersteuning.

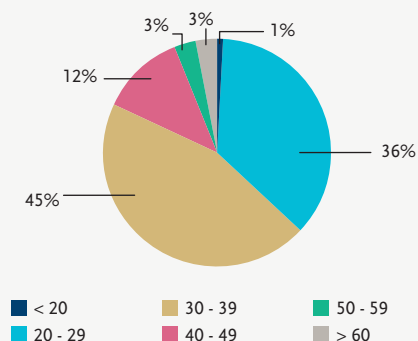
Wie deden mee aan het onderzoek?

Aan het onderzoek deden 75 volwassenen met een licht verstandelijke beperking mee, die professioneel ondersteund werden in de thuissituatie vanuit 18 zorgorganisaties in Vlaanderen. Ze werden allemaal individueel geïnterviewd over hun familienetwerk.

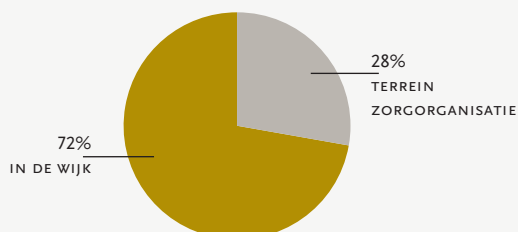
GESLACHT DEELNEMERS

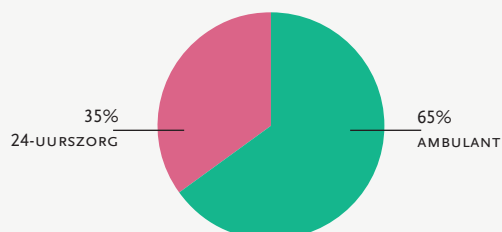
LEEFTIJDVERDELING

WOONSETTING

TYPE ONDERSTEUNING

Auteurs: dr. Sanne Giesbers (AWVB, Tranzo, Tilburg University), dr. Tess Tournier (ASVZ), dr. Lex Hendriks (Radboud Universiteit Nijmegen), Kathleen van Loon (Karel de Grote Hogeschool Antwerpen), Vicky Quinet (Karel de Grote Hogeschool Antwerpen), prof. dr. Richard Hastings (University of Warwick), prof. dr. Petri Embregts (AWVB, Tranzo, Tilburg University).

Meer weten? Neem dan contact op met Luciënne Heerkens, kennismanager van de Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking: g.c.j.heerkens@tilburguniversity.edu

www.tilburguniversity.edu/tranzo-awvb